

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

De F. SS. Philippi Et Iacobo Apostolorum. Non turbetur cor vestrum, neque
formidet. Ioan. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

rum tuorum ego custodiui vias duras pauperatis, cast. obed. hum. patientie.

Sunt tamē & suum illis delicium cœleſtia. Et tamen & suum illis delicium cœleſtia. Sunt ingum; sed suave: onus, sed leue. 1. Quales pennæ aliti: hæ grauant, sed subleuant ad volatum. 2. Audi gitur, quid loquatur in te Deus; audi spiritus consiliū: & sine Consilio nihil facias. Eccles. 32. 3. Temerarios deplorat Moses, Deuteron. 25. Gens absq; consilio est. Utinam saperent, atque intelligerent!

*Cauenda
temeritas
præcepta.*

Cæſar Augustus pro symbolo gerbat in annulo Delphinum anchoræ illigatum, cum inscriptione: Festinalente: Idque cum in re omni; tum in consilijs. Hinc animæ dicitur Psalm. 44. Audi filia, promissa, vel iussa; & vide pericula, & inclina aurem tuam Deo loquenti ad cor.

PARS V.

De reliquis donis excursim.

I. **P**artertium donorum est, Scientia, & Pietas. 1. Hic, 4. Reg. 2. Eliæ spiritus est duplex. 2. Hi oculi duo sponsæ, Cant. 5. Oculi tui, sicut columba. 3. Sunt, Gen. 1. illa duo, quæ fecit Dominus luminaria magna. 4. Hisce, Proverb. 31. omnes domestici eius, Sapientia, vestiti sunt duplicitibus. 5. De hisce Sponsus ad Sponsam, Cant. 1. Mureulas, ait, aureas faciemus tibi vermiculatas argento, id est: Virtutes adiçiamus tibi scientijs humanis vermiculatas. Has S. Spiritus largitur. Ideo, 1. Reg. 2. dicitur Deus scientiarum Dominus est, & ipsi preparantur cogitationes. Nil vsquam in Christianis doctorum fuit hominum, quod non ab hoc Spiritu. Nam 2. Petr. 1. Spiritus sancto inspirati locuti sunt Sancti Dei homines.

II. Supereft Timor Domini, cuius epitheton Psalm. 18. Timor Domini Sandus. Et vero Initium Sapientia timor Domini. Sed timeo, ne sim longior. Itaque, diu Spiritus, esto mihi, quod aī ipse: Zach. 1.

Ego ero ei murus igneus in circuitu. Inspiram, vt mortuum Elisæus, 4. Reg. 4. septies, vt viuam tibi, &c.

DE F. SS. PHILIPPI ET IACOBI Apostolorum.

Non turbetur cor vestrum, neque formidet. Ioan. 14.

I. N Arca Moysis, seu Tabernaculo, Exod. 25. duo stabant Cherubini ex auro, sepe respectantes, alis expansis. Aureum charitate par Apostolorum est istud in Ecclesia, obumbrantes eam alis patrocinijs sui, &c.

Nos in præsens

- I. Encomia Apostolorum nonnulla.
- II. De Passionum turbatione.
- III. De Turbatoribus, & turbatis.
- IV. Typis designati fuerunt Apostoli.
- V. De S. Philippo, & S. Iacobo singulatum pauca.

PARS I.

Encomia Apostolorum quadam.

I. Mie statem Ecclesiæ depingit Psal- Apollōnes, Psalm. 46. Principes populorum sunt Di- congregati sunt cum Deo Abraham, relicts ^{unus} idolis suis facti sunt Credentes; quoniam Dij fortis terra vehementer eleuatis sunt; qui fuerant serui dæmoniorum, iam sunt Dij scutæ terre, vt S. Hier. verit: ideoque honorandi sunt. Vel, vt S. Chrys. exponit: Principes sunt Christiani facti; quoniam Dij Apostoli eleuati sunt Scientia, spiritu, miraculis, sic: vt nil eis esset resistendo. Aperiuerunt Euangeliò terras, maria, insulas; vicerunt Principes, dæmones, mortem. Impletumque istud Psal. 27. Dabit fortitudinem plebi sua.

Vt Apostoli vere sint Dij scutæ terre, & sunt Ep- protectores. 1. Quales 1. Paral. 5. Rubenitæ, clesia, & Gadditæ Viri bellatores, scuta portantes & th. gladios, & tendentes arcum, eruditique ad prælium Apostoli contra idola, tyrannos, &c. 2. Ipsi

2. Ipsi fuerunt Cant. 5. Mille clypei, qui pendent ex caturri Dauidica Ecclesiæ. 3. Facit Rex Salomon ducenta scuta aurea ad decus Templi suspensa in eo, 3. Reg. 14. Et ecce, Matth. 12. plus quam Salomon hic Christus, qui elegit Apostolos Principes.

Eadem scuta rex AEgypti sustulit; & Roboam rex Israel alia ænea substituit, ita sublati tyrannide Apostolis, hæreses dæmon inquit ut scuta ænea; de quibus Psal. 45. Arma & scuta comburet igni.

lxx Amis. & Dñi. & Quantum, quod Apostoli etiam Amici Dei sint? Ioan. 5. Vos autem dixi AMICOS: quia omnia, quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis: quorum capaces eratis. Ut fuerint velut secretarii Christi. Quo, Psal. 131. Nimirum honorificati sunt amici tui Deus; nimirum confortatus est Principatus eorum, super viuieram terram; imo & cœlos. Hinc varie eorum in S. Scr. tituli. Salteræ. Lux mundi. Ministri N. Testamenti. 2. Cor. 3. 4. Diffensatores mysteriorum Dei.

Dudena- II. Numerus quoque eorum duodecim ex Figuris multum eos illustrat. 1. Numerus 1. Principes XII. Tribuum à Moyse electi. 2. Ios. 4. Lapidés ex peruvadato Iordani exportati, super quibus tentoria explicarent Israël: an non XII. erunt fidei articuli Apostolici? 3. Nu. 12. Principes XII. quantum offerebant ad Tabernaculum: quanta charismatum dona Apostoli ad Ecclesiam. 4. Apoc. 21. Portæ XII. & fundamenta delignant Apostolos. 5. XII. Fontes Erim, Num. 33. sunt ij, de quibus Isa. 12. Haurietis aquas gratiæ de fontibus Salvatoris Apostolis.

Sicut Oco. Oeconomisunt Christi: 3. Reg. 4. Habebat Salomon XII. Prefectos super omnem Israhel, qui prebebant annonam regi, & domini eius. Tales in ceteris SS. Phil. & Iacobus.

PARS II.

De passionum turbatione.

animatio. I. A nte conflictum Duces de more in exercitu spiritum militarem exci-

tant oratione qua victorias obtentas, & gazas, factaque maiorum extollunt; de primuntque hostem, spe facta victoriæ & prædæ. 1. Ut Antigonus relatam ex hoste gazam ostendens tam aiebat. Hæc sunt, propter quæ pugnatis, ô Socij. 2. Iudas Mach. 2. Mach. vlt. hortabat ursuos, ne formidarent ad aduentum nationum; sed in mente haberent adiutoria sibi facta de celo; & nunc sperarent ab Omnipotente sibi affuturam victoriam. Christus, positis contra dæm. mun. car-nem castris suis, suos ita compellat. Non turbetur cor vestrum, neque formidet: sed contra audientius ite.

Tria prædixerat Dominus, Apostolos Ob trinæ perturbatura: 1. Adhuc modicum vobiscum turbati-sum. 2. Vnus vestrum me traditurus est. 3. In nem. mundo pressuram habebitis. Hodie metum his discutit: Non turbetur, &c. Ad patientiam animat spe gloriæ: In domo Patris mei mansiones multæ sunt.

II. Passionum vis permagna est tum in rationem obscurandam, tum in humores vnu. & proprietas ad inflammationem, &c. pal-passum. Et primi quidem motus non sunt in hominis potestate; secundi vero sunt propriæ voluntatis: ac proinde laudabiles aut vituperabiles.

In passionibus Timor potens est. 1. Psa. Timoria 17. Cor meum conturbatum est in me, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum. 2. Ita; vt Polypodi pisci euenerit: is ex terrore lapidi, nauit, aut ipsi pescatoris manui adhæret, tunc obstupescit terrore obstupescit. Non sic turbetur cor vestrum.

Non sic Apostolus. 2. Cor. 4. qui ait: In omnibus tribulationem patimus; sed non angustiamur vt animum despondeamus. 2. Talem infractum videns, vere Visionem magnam videt, Exod. 3. vt Moyses Rubum ardenter; sed incombustum. Talis aiebat: Si exurgat aduersum me præliū in hoc ego sperabo. 3. Generosus equus, Iob 39.

Rer. 2 cum

cum audierit buccinam, dicit, vah! i. gestit. Nō ergo turbetur. &c. Deut. 20. Si exieris in bellū contra hostes tuos; & videris maiorem aduersarij, quam tuba beas multitudinem; non timebis eos, quia Dominus Deus tecum est. Ergo nō turbabor: Sed Job. 17. Pone me iuxta te, & exiguis manus pugnet contrame.

**Passionum
species tres.**
1. Ob pec-
cata.

III. Passionum tria genera S. Scripture notant: 1. Cum ob peccata quis perturba tur. Ut Psalm. 47. Ipsi videntes turbati sunt, commoti sunt; tremor apprehendit eos. 2. Cor. 7. Gaudeo propter vos, quia contristatio sis ad paenitentiam, David Ps. 6. Sana me Domine, quoniam conturbata sunt omnia ossa mea. id est, anima mea turbata est valde; sed tu Domine usquequo? Cur? Ps. 37. Non est pax osibus meis a facie peccatorum meorum. Ec cur & hoc? Ps. 6. Turbatus est a furore Dei o culus meus.

2. Ob casū
naturalē.

2. Species perturbationū est tolerabili lis, cum doletur oblicitam causam; ut ob mortem, morbum, &c. Ita Gen. 37. Iacob ingebat Iosephum: Job, cap. 1. Scidit uestimenta sua, & tonsō capite corruit in terram. Et tamen In omnibus his, non peccauit Job labrys suis. Dominus, Mat. 27. Tristis est anima mea usq; ad mortem. Ioa. 12. Nunc anima mea turbata est.

3. Ob cœcu-
piscitiam.

3. Species perturbationū vitiosa est: fit ob amissionem rei concepitæ. Psal. 108. Turbati sunt, & moti sunt sicut ebrios, timor apprehendit eos, & omnis sapientia eorum deuorata est. Ita p̄ Cor. impij quasi mare feruens, quod queſcere non potest. Isa. 57. Hinc suauiter mouebarunt Martha, solicitior iuſſo: Luc. 10. Solicitaes, & turbaris. &c. Non tur betur cor.

P A R S III.

De Turbatoribus, & Turbatis.

Turbato-
res sunt
Principes
sapientiae.

I. **H**em, quorū crient turbas iā, qui sedare deberēt: 1. Ionathas ait, 1. Re. 14. Pa ter meus turbauit terrā. Quia Adintrauit populu dicens; maledictus vir, qui comederit panē usq; ad vesperā, donec vlciscar de inimicis meis,

Ipse forsan satur erat: suis panē vetabat. 2. Quot sunt qui Mat. 13. dicunt, & non faciūt: alitant onera grauiā; & importabilia imponūt in humero, digito autem suo nolunt ea mouere.

Non hoc potestatē acceperunt. 2. Cor. 13. Potestatē quam Dominus dedit mibi in adificationem; & non in destructionem. Turbator erat Achab rex; cui Elias, 3. R̄g. 18. Non ego turbaui Israel; sed tu, & domus patrii tui, qui dereliquisti viam Domini.

2. Inobedientes turbant: vt Achan: 1. Job. Ios. 7. Quia turbasti nos, exturbet te Dominus dūt. in die hac. Vnus improbus tantum valebat ad omnes turbandos.

3. Peccatores turbāt, sunt causa bellorū, cladum, &c. 1. Eccl. 28. Vir peccator turbat. 4. Ruth. 1. Ita Ionas, ca. 1. Deo parere recusās, tantæ causa tempestatis erat. Bis malum, q̄ vicinū: quale cōsortium malū. 3. Italudas causa, vt turbarentur in Coena Apo stoli. 4. Detractores turbant. Eccl. 28. Mul- 4. Detr actores turbato perturbat pacē habētes bilinguis & susurro. Am. 11. Sex in homine turbari solere S. Scrip. Sex turb. notat. 1. Mens & spiritus: Ut Assyrii Hol opherne obrūcato, Iud. 14. turbati sūt ani mi eorū valde. 2. Anima Ps. 6. Anima mea turbata est valde. 3. Oculus, Ps. 6. Turbatus est a furore oculus meus. 4. Cor. Ps. 142. In me turbatum est cor meum. 5. Sensus. Ier. 4. Sensus corporis mei turbatis sunt. 6. Ossa. Conturbata sunt omnia ossa mea.

Cordis vero custodiam in primis co mendat Dominus: Non turb. cor vest. q. d. et si sensus, oculi, ossa, mens turbetur. Mirum! Turbetur terra: 1. Reg. 14. Pater meus turbauit terram. Cœlum, Isa. 15. super hoc cœlum turbabo. Mare Psal. 64. Qui conturbas profundum maris. Montes Psal. 7. Fundamenta montium cōturbatas sunt. Insula, Ez. 26. Turbabuntur insulae in mari. Abyssi. Psal. 76. Timuerunt, & turbatae sunt abyssi. Ista, inquam, omnia turbentur; non tamen turbetur COR vestrum. Tale ijs erat: Psal. 45. Non timebis, dum turbabitur terra. id est, et si fractus illaba-

illabatur orbis. Ratio confidentiae: quia Ps. 72. Deus Cordis mei, & pars mea Deus in aeternum. Hebræa sonat: Deus petra cordis mei & rupes. Quare, Prou. 4. Omnis custodia serua cor tuum.

PARS IV.

Typus designati fuerunt Apostoli.

Typi Apo. 1. S. Phil. & Iac. sunt Tubæ duæ argenterum. Steæ malleatione tribulationum productæ, quibus canebatur ad mouenda castora. Nu. 10. Ita argentei sunt virtutibus, incede patientiæ fabrefacti. 2. Sunt duæ Columnæ æreæ, 3. Reg. 7. quibus porticus Salomonis nitebatur 3. sunt duo sponsæ Verba, Cant. 4. Vbera mea quasi turris: ob charitatem, & doctrinæ abundantiam: quibus lac dederunt parvulis, Iuxta Isa. 66. Ad Verba portabimini.

Apostoli 4. Sunt Nubes. Ps. 6. Vocem dederunt Nubes: loquentes: Sed & volantes: Ps. 60. Qui cum pluia sunt isti, qui ut nubes, volant? 1. Ambo, ut nubes, sublimes in contemplatione. Hinc Philippus: Domine, ostende nobis Patrem: quasi præ hoc cætera fastidiret omnia. Talis Phil. 3. Nostra, ait, cœuersatio in cælis est.

Obedientes. 2. Ut nubes, mouentur ambo. At nubes mouentur motu solis, qui est, Psalm. 134. Educens nubes ab extremo terre. Et motu ventorum: Ita Apostoli 1. E limo terræ extracti eleuantur in altum regimen animalium, ac gentium; demum in cœlum beatum. Psalm. 146. Qui operit cœlum nubibus. At, Vento spiritus ferebatur. Deut. 33. Magnificentia eius discurrunt nubes. Ut singuli dicere possent. Psalm. 142. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Tales rotæ, Ez. 1. Vbierat impetus, illuc gradiebantur rotæ, currus triumphalis Ecclesiæ, & militantis.

Pluentes destrinæ. II. 3. Ut nubes naturæ sunt quasi celariæ, sufficiemque terram: nam Eccles. 11. Si repletæ fuerint nubes, imbre defundunt super terram. Ita Apostoli. Prou. 3.

Sapientia illius eruperunt abyssi, & nubes rore concrescunt. &c.

Aliæ degeneres nubes, honoribus elevatae, Iudæ Epist. Nubes sine aqua, quæ à ventis circumferuntur. Hi ventos & tempestates in Ecclesia ciere, & perdere fruges natæ. Dira plaga Dei. Isa. 5. Mandabo nubibus, ne pluant super terram.

4. Nubium est, fœcundare terram: Ab Apostolis factum, Nam Psal. 18. In omnem fœcundat terram exiuit son. eorum: sonus verborum, test terram. virtutum, &c.

Non pompæ, ditationis suorum, præbendarum. Nunc fere, Ier. 61. Pascit unus Digressio.

quisq; eos, qui sub manu sua sunt cognati. &c. 2. Similes puteis altis, qui sibi conditam seruant aquam, emanantem fundunt nullam, nisi labore exantlatam: Prou. 5. Habeto diuitias & scientias solus; nec sint alieni participes tui. 3. Similes mari nubes humectanti vaporibus, non indigas: ita opulentos, nobiles iij beneficiis cumulat. Contra quam Luc. 14. Cum facis coniuium, noli vocare diuites. &c.

Aliter ille, Gen. 2. Fons, qui ascendebat de terra, & irrigabat vniuersam superficiem terræ. Ita Prou. 5. Deriventur fontes tui foras, & in plateis aquas tuas diuide: aquas doctrinæ, virtutæ, &c.

5. Nubes fulgurant, tonant. Ita miraculis & exemplis Apostoli. Psal. 76. Illuxerunt coruscationes tuae orbis terre, commota est & contremuit terra.

PARS V.

De S. Philippo, & S. Iacobo singulatim pauca.

I. S. Philippus è patria SS. Petri & Andree Bethsaida, id est, domo venationis, Philiippi oriundus; illud cum eis compleuit Ieremiæ c. 16. Mittam eis venatores multos, & venabuntur eos in montibus. &c. Et venatus est; idq; in quam altis montibus? Domine, ait, ostende nobis Patrem.

Rrr 3 Maior

- Familia
tas cum
Christo.* Maior hæc eius eum Christo est familiari-
tas: quam Ioannis sciscitantis: Domine,
qui es, qui traditur? tantoq; confide-
tior, quanto res postulata est diuinior.
- Prudentia.* Nec eius minor Prudētia fuit; vt Chri-
sto ab consiliis. Ioa. 6. *Philippe*, vnde ememus
panes, vt manducent hi? erat ea Gentibus
perspecta: ideo Ioa. 12. *Venerunt ad Phi-
lippum dientes*; Domine, volumus IESVM
videre.
- Pietas.* Pietate in Deum præ cæteris præstítit.
Nam suis in petitionibus alij honores
quærebant: Matth. 20. Dic, vt sedeat hi duo
filii mei, unus ad dextram, & alter ad sinistram.
Alij, futurorum notitiam: Matth. 24. Dic
nobis, quando haec erunt? Alij vindictam:
Luc. 9. Vnde dicamus, vt descendat ignis de cælo,
& consumat eos? Alij mercedem. Matth. 5.
Ecce, nos reliquimus omnia, & secuti sumus te:
quid ergo erit nobis? At S. Philippus cœlestia
tantum: Domine, ostende nobis. &c.
- Mors.* Demum Hierapoli Phrygiae crucifigitur.
Id quod ibi tam infame; vt, teste Bapt.
Pio. c. 35. tum expiatam domum & san-
ctam putarent, si in ea vespertilionem,
aut simile fœdum quid cruci affixissent;
tum vrbes & resp. Dijs reconciliatas, si
flagitosus quis fuisset crucifixus. Hinc
Sap. 2. *Morte crucis turpissima condemnemus
eum.*
- S. Iacobus
cur Minor.* II. S. IACOBVS dictus Minor vel
quod vocazione posterior, vel quod Mai-
or cum Petro & Ioanne à Christo in
consilium vocaretur, non hic; vel quod
humilior visus.
- Sanctifica-
tio eius.* S. Hieron. & Hegesippus aiunt, fuisse
in utero matris sanctificatum: quam gra-
tiam ita semper integrum conseruavit, vt
vndiq; eius gratia visendi, tangendi, o-
sculandiue confluueretur.
- Rigor vi-
tae.* Accessit vitae austertas, nam saceram, ait
S. Hieron. non bibit, carnem non edit, ferrum
in caput eius non ascendit, oleo non vinctus, balneo
non vsus est.

Adhæc adeo similis Christo fuit, vt vix
dignosceretur, vnde frater Dominici di-
ctus Gal. 1. Et Iudas osculo Dominū ab eo
discreuit.

Errat autē Eusebius dicens ex Iosepho *FratrD.*
nutricio Christi natum; hincq; Minorem *mini.*
dici, & fratrem. At S. Hier. contra Helui-
dium docet, ex Cleopha fratre Iosephi,
& sorore B. V. Maria genitum fuisse.

Quantum, quod resurgens Dominus, *Primus*
1. Cor. 15. *viris est Cepha p. ist vnde decim*; dein Patriar-
visus est Iacobo, ex speciali gratia? Quod A. cha.
postolorum suffragio primus sit Ieroso-
lymorum electus Episcopus, & primo
Ecclesiæ Concilio præsederit? Causa illius assignatur non vna. 1. Quod qui simili-
or Domino, idem eiusdem quoq; foret *Ob simili.*
Solem successor. Eccles. 8. *Mortuus est pa-*
ter, & quasi non est mortuus; similem enim re-
liquit posse.

2. Quia, ait S. Bern. lib. de confid. in Deut.
iubetur frater suscitare lemen fratris de-
functi absq; prole, ducta vxore eius. At S.
Iacobus erat frater Domini, & Dominus
paucos Ierosolymis conuerterat, Deo
renatos. S. Iacobus conuerit multos;
quos Christo ferebat acceptos; cuius no-
mini dabat gloriā. Vt Iob. 2. Reg. 12 nun-
ciabat Dauidi, *Dimicauit aduersus Rabbath,*
iam proxime capiendam: inuitabat ergo
Regem in gloriam: *Obside ciuitatem, & ca-*
pe eam; ne cum à me vasata fuerit vrbs, nomi-
nimeo adscribatur victoria. Ita Prælati, Non
nobis, sed Deo gloriam: *Et cum feceritis o-*
mnia, dicite, serui inutile sumus.

3. A quo significaretur, Ecclesiæ Ie-
rosolymitanam non perennaturam; sic-
ut nec Pontificatus Iudæorum: eo quod
successio fieret in linea cognitionis. Pe-
tri vero Pôtificatus erat eternaturus: ideo
spiritus successio erat, nō sanguinis in eo.
4. Causa, Figura est. Ge. 25. *Rebecca ge-*
mini in dolore discrepantes, proinde & sibi
pugnantes; notabat in Ecclesia fore séper
malos

malos bonis mixtos, Dein maiorem minor supplantauit: ita Petro maiori Iacobus Minor Ierosolymis ante positus fuit. Hinc Gal. 2. Cum cognouissent gratiam, quæ data est mihi, Iacobus, Cephas, Ioannes, qui videbantur columnæ esse; dexteræ dederunt mihi & Barnabæ societatu. Vbi Iacobum anteponit.

Eccol. m. 48. 54. r. 1. 2. Forte quia in lignior Sacramentorum zelator. Nā missam primum publice cœmento. remonis exornauit, & celebrauit: Quos dein ritus S. Basilius & Chrys. in suis Liturgijs fecuti in Græciam inuixerunt. 2. Columna fuit Cōfessionis auricularis: Confitemini alterutrum peccata vestra. 3. Columna item extremæ Unctionis; vt de ea nullus disertius. Iac. 5. Infirmatur quis in vobis; inducat presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngētes eū oleo in nomine Domini. 4. Columna operum bonorum fuit: Orationis maxime; vt genua quoq; callum ducerint camelinum.

IN FESTO SS. PHILIPPI ET Iacobi Minoris Apostolorum.

Suppleuit Enucleator.

Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum, & in Me credite.

Ioan. 14.

Nicanor: 2. Mach. 15. cum summa superbia erectus, cogitauerat commune tropaum statuere de Iuda: 2. Et cum omni impetu die Sabbati committere bellum. Dicentibus Iudeis: Honora eum: qui vniuersa conficit; aiebat: Si est potens in cælo, qui imperauit agi Sabatum? Et ego potens sum super terram, qui imperio sumi arma, & negotia Regis impleri.

Machabæus autem semper confidebat cum omni spe, auxilium sibi à Deo assuturum. 2. Et hortabatur suos ne formidarent ad aduentum nationum: sed in mente haberent adiutoria sibi facta de cælo: & nunc sperarent ab Omni-

potente victoriam: Et allocutus eos de lege, &c. promtores cōstituit. Singulos aut̄ armavit, non clypei & hastæ munitione: sed sermonibus optimis, & exposito somnio de Onia, & gladio Iudæ. &c.

Ita Dæmone aduersum Fideles ac Deū furente; Christus hic suos animat: expofita visione mansiōnū in cælis, ac Paternæ secum vnitatis fide proposita.

Nos itaque in præsens

- I. De Apostolorum typico praeconio.
- II. De Turbatione paſtonum & rationis.
- III. De constantia Rationis in turbatione.
- IV. De antidotis euangelicis aduersum turbationes.
- V. De aliis ex Euangeliō tribus aduersum easdem.
- VI. Par hoc Apostolorum Typis adumbratum.
- VII. De vita periodo S. Philippi.
- VIII. Vita summa brevis S. Iacobi Minoris.

PARS I.

De Apostolorum typico praeconio.

I. Terum veniam, & accipiam ad meipsum: Sunt amici ut ybi Ego sum; & vos sitis. Mira hæc & Christi Charitas Christi; & Apostolorum est dignitas. A clausa ea, cœ & gratia, Apostolorum communis est omnium, esse interiores & à secretis, & in amicis Christo. Moriturus enim ait: Ioan. 15. Iam non dicā vos seruos; sed Amicos: quia seruu nescit voluntatem Domini sui. Vos aut̄ dixi Amicos: quia omnia, quecumque audiui à Patre meo, nota feci vobis. Omnia quorum capaces erant: 2. quæ amicus amico credidit: 3. quæ Apostolatui necessaria. 4. quæ saluti hominum.

His ideo consona dedit nomina suis: Ideoq; O. vt, Sal terræ; Lux mundi; Principes Ecclesiae, & primitias spiritus impertit.

Et congruis eos typis præsignauit. 1. Typis se Gen. 17. Ismael mūndus XII. Duces generabit: gnati: can. quām. quorum nomina, Genes. 25. recensentur. 1. Elefī: è Verum mundo.